

مدیری: ابن السری
احمد جودت



مؤسس: ابن السری
مصطفی نامق

آشیان

ادبی، علمی، سیاسی، اجتماعی، فنی، اخلاقی هفته‌لق مجموعه در

پنجشنبه

برنجی جلد

نومرو ۱۳

برنجی سنه

۱۶ ذی القعدة ۱۳۲۶

۲۷ تشرین ثانی ۱۳۲۴

مهرسز نسخهلر ساخته در



استانبول

محل اداره‌سی: جفال اوغلنده دائرة مخصوصه

آرتین آصادوریان مطبعه‌سی

۱۳۲۴



خانلره مخصوص بر دارالفنون

قلمم برر عشه ترددله كاغذك يوقايسنه بو بويوك سرناميني، اكري بوكري،
نقش ايتدكن صوكره ايركيلدي، قالدي، بونك مطالدين كرام اوزرنده حاصل
ايدجكي تاثيراتي دوشونمكه باشلادم. برچوق منتظم ومغرور ارلك چهره لرنده
استخفاف واستهز ازمائلرنده قلمص ايدن - اوراق عضلاتك كريلديكني، شوسطرلره
الطاف ايدر مستهزي كوزلرك بي پايان درينلكرلرنده بر انجلاي غريبك بيليرديكني
كورور كي اولدم. كوزلرمك او كندن برسينه ما توغراف رسم كچيدي سرعيله
كچوب مختلف اورنكده بيكارجه ضيالي سمالرك اوزرنده هپ عين استخفافكار
تبسمك ارتسام خطوط مهمه - ني فرق ايدنيورم صاندم. دريندن كلن متوالي
برغلغله شكايات قولاقلرمك ايجنده مديد اوغولتيلر حاصل ايدنيور كبيدي.
(اوح افندم! هرشي بيتديده صره خانلرك دارالفنوننه كلدي!) صدای مستهزيانه سي
(خانلر آرتيق نه يابه جقلايني، نه ايستيه جكلريني بيلميورلر. بونلر صوصديرلسه
فنا اولميه حق! ..) اعتراض تهديد آميزيله قارشيلشيور؛ اينجه، قالين، طاتلي، سرت
بر چوق سسلر بربريله چارپيش-يوردي. ضعيف و تترك بو اصوات
كونا كون آراسنده غائب اوله جق، مقصدم اكلاشيلميه جق، تمثيلرم
حصول بولميه جق ديه قورقنه باشلادم. آزدها سرنامه نك اوزرينه، قلمی
قيرارجهنه باصه رق، قالين برچيزكي چكمنكه، اوسنلردنبري دماغده بسليوب
بويوتديكم (خانلره مخصوص دارالفنون) تصويرني مرده زان بر چوق كي
دها دوغمه دن ارلومه محكوم ايتمكه قرار ويريوردم.

بردنبره اوغلغله بي آهنگ آراسندن بر بسته دلپذير يوكسلمكه باشلادي. پك

اوزاقدن کلدیکی ایچون ابتدا غایت اینجه وضعیف ایدی . لکن کیتدکجه قوت بولیور، طرفدار قازانیور، (بز نه اوله جغز ؟) استفهام اندیشه ناک اوبر عنعنات الفاظه غلبه چالارق منتظم و آهنکدار، سامعینی اوقشایوردی . و بن یاقینمده ، ایجاب ایدرسه کندیمی او باران اعتراضدن قورووق ایچون البته التجا ایده جک بر سقف معلانک موجودیتی حس ایتمکدن متولد براطمئشان مخصوص ایله کیتدکجه جسامتلیوردیم . زاده خیالی بویایض صحیفه لریک آغوش باکرنده هیچ اولمازسه برکون یاشاته مدن مزار نسیانه کومک ملاحظه سنک ویردی لرزه خشیت یاواش یاواش زائل اولیوردی . شمیدی یینه دوشنیورم : فقط کله جک اعتراضاتی دکل، دوشونجه لرمی نصل برکسوه مطبوعه یه بورویه جکمی ...



ابتدا شونی عرض ایده می که تأسیسی ارزو ایتدیکم مؤسسه شیمدی موجود بولان ارککلره مخصوص و برجوق شعباته منقسم دارالفنونک برشعبه سی اولیه جق، داخلنده نه ایچندن چیقماز معادلات ریاضیه نک حایله اشتغال ایدیه جک، نه ده امراض مختلفه نک تشخیص و تدایوسی موضوع بحث ارله جق، فقط اداره یتیه یه، اقتصاده دائر هر درلو معلومات، بزه لازم اولدینی قدر، همیزک اکلایه بیله جکی برلسانله، اوکره تیله جک قواعد صحیه اوزون اوزادی یه ایضاح ایدیه جک، برقضا وقوعنده طبیب کنجیه قدر اولک خانمی طرفندن یا پلمسی ایجاب ایدن تداییر ابتدائیه اکلاتیه جق .

حال حاضرده موجود قیز مکتبلرندن شهادتنامه الان ویا الک اشاغی اونلر قدر بهره دار معرفت بولنان بوتون خاتملر بومؤسسه نساییه دوام ایده بیله جکلر در . او عظمتمفروش (دارالفنون) کله سی احتمال پک چوقلرینی قورقوتور . فقط ارزو ایدیلیرسه بوکله یی بوروندیکی اوصوئوق کسودن تجرید ایتک پک قولای اولور . خواجه لر اولیه ساعتلرینی اوکلرینه قویوب بر فونوغراف ماکنه سی کبی آلتیش دقیقه یی ده بلافاصله تقریر ایله امرار ایتسه لر؛ کولمز برچیره ، چاتیق قاشلر ،

اجرا ایدن ، قورقوسىز قلميله قرق سىننه مئعادىيا پىيەلىرى تنقىدله اوغراشان
 اوقوجە (فرانسىيىك سارسە) نىك قىزى مادام آدولف بريسسون بوا،ضا ايله
 (لەزانئال) ك قسم نىسائىستە (تىزە زاده مکتوبلىرى) يازار ، نائىذ برىظامرله هر
 درلو مسائل حياتيه واجتہاعيه يى قارىشىدیرر؛ تدقیقائىندن هر زمان بويوك برنتیجە
 اخلاقیه چىناروب قارئەلرىنىك ، تىزە زاده لرىنىك (آئىنال مەئالەبى ھېب برىنىك تىزە
 زاده سیدر !) پىشكاه استفادەلرینه سرر .

ايكى سنە اول (ايون سارسە) برىمكتوبىندە تىزە زاده لرىنە پىك بويوك بر
 تبشیردە بولنىوردى . آئىنال ادارەخانە ومطبعەسى پارسىك الايشاك برجادەبى
 اوزرنندە كائ غایت كنىش براوتله نئلايدىلە جكمش . بوبئانك داخلىندە ظریف ،
 سوعلى و واسع برصالون وارمش . بوصالونى نەپايەجقلىرىنى اوزون اوزادىيە
 دوشونمشلر . نەپايت مادام آدولف بريسسون اوراجقەدە برنوع دارالفنون
 تأسىسىنى تكليف ايتمش . بوفكرى هر كس آلتىشلامش . درحال تشبثات لازمەدە
 بولمشلر . ياقىن بر زماندە (اونيورستەدە زانئال) ك كشادىنە قرار وىرلىش .
 بونى ايلك دفعە اوقودىغىم زمان صولك درجە سوينمشدم . دارالفنون پىك اوزاقەدە
 بولنىوردى . لىكن دنياىك هر طرفندە ، استانبولە ، آمريقادە ، وحقى چىن
 وژاپونىيادە بىلە ايشيدىلە بىلە جكدى . هر هفته بومؤسسەنىك خصوصى هفتلىق
 برغزىتەسى چىقەجق ، واىستەين جزئى برمبلغ مئابلندە بوكا آبونە اولەرق ، كرە
 ارضىك ھانكى نقطەسندە بولنورسە بولنسون ، فرانسنەك ك مشهور ادباو حكام
 سنك استە نوغرافى ايله ضبط ايدىلن سوزلىرىنى زخمتىزجە اوقويە جقدى .

پىك آزر زمان صوكرە بومؤسسە كشاد ايدلى . فرانسىز آقادەمىيىسى
 اعضا سىندىن پىك چوغى اورادە قونفرانس وىرمكە موافقت ايتدىلر . دارالفنون
 مأمولك قات قات فوقندە رغبتە مظهر اولدى والآن شەراە ترقيدە ايلروليور .
 بوتشېئى ايلك دفعە اوقودىغىم زمان كندى كندىمە : (عجا بركون كلەجىك
 بزە بويە بومؤسسەيە صاحب اولەجقمى يز ؟ !) دىە دوشونمدم . بوكا ھىچ احتمال
 وىرميوردم . فقط بوكون بونى پىك اوقدر محال كورميورم . آئىنال دارالفنونى

قدر مكممل بره مؤسسهي مملكتهمزده دهاپك چوق زمان كوره ميه جكمزي بيلمز
دكلم . فقط ياييله جق شي نه قدر قصورلى اولورسه اولسون هر حالده هيچ
يوقدن ايدير .

آنانال دارالفنونك پروغرامنى شورايه مختصرأ چيزه جكم .

(اونيورسيته ده زاننال) ده تدريسات باشلوجه ايكي قسمه آرييلور : نظري
وعملي . نظري اوله رق تلميم ايديله جك شيلرك باشنده (اخلاق) وار . معين
ساعتلرده اك زياته صاحب صلاحيت ذوات ، كنج قيزلره حيات حاضره نك آفاق
دورادورنى آچيور ، طريق آتىء حياتده آياقلىرى چاليلردن ، ديكنلردن نه صورتله
صاقينه جقلىرى كوسترييور ، عمرلىرى بر آسودكىء وجدانله مسعود و بختيار كچيره
بيلمك ايچون نصيحتلر ويرييور .

اخلاقدن صوكره حفظ صحت كليور . شاگردان آز بر زمان ظرفنده قوانين
صحيه يي ، صورت تطبيقلىرى ، خسته لره باقق ، طيبه فائده لى بر معاون اولمق ايچون
بيلنمسي لازم اولان معلوماتى اوكره نيورلر .

پروغرامده اوچنچى درجه يي فرانسنز ادبياتى اشغال ايدنيور .

قلاسيقلردن بدأ ايله بوكونكى ادبائه كلنجه يه قدر تكميل مسالك ادبيه آيرى آيرى
ايضاح ايدنييور ؛ اعصار ماضيه آراسندن چيقان سسلرى بوكونكى انسانلره قدر
ايصاله موفق اولان ادبانك حيات ومسلك ادبيلرى طاتلى طاتلى اكلا تيليور .
صوكره تاريخ كليور . بوقسمده ده لزومسنز وفضله تفصيلاته كيريشلمه دن
وقايح ماضيه برر برر حكايه ايدنييور . اونوتلمه ملرى لازمكلن چهره لر اينجه
جيز كيلرله تكرر ياشادنييور .

ايلك سنه تدريسده شاگردان اك شهرت شعار تاريخ مؤلفلرينك آغزندن
فرانسه اختلالى تفصيلاتنى ديكلديلر .

ايون سارسه ادبيات اجنبيه ده دار الفنوننده بويوك برير تحصيل ايدنييور .
انكليز ، المان ، روس الخ ادبياتلىرى وبونلرك فرانسنز ادبياتنه اولان تاثيراتى
اوزون اوزادى يه فقط اوصانچ وريمه جك بر طرزده اكلا تيليور .

التهنايت صيره صنايع نفيسه يه، موسيقي و رسمه كليور. قونفرانس سالونيك واسع قبه سى التنده قونسرو اتوارك اك كزیده خواجه لرى طرفندن پك روحنواز طينلر حصوله كتيريليور. فرانسز موسيقيسنىك اسانده سالفه سته دائر قونفرانسلىر ويريليور. تدريسات نظريه ده بوخوش صدارله ختام بوليور .

ايوهن سارسه اك بويوك اهميتى دار الفنونك تدريسات عمليه سته ويريليور . دارالفنونه دوام ايدن كنج برقىز آز برمدت ظرفنده فستانلرىنى بالذات ديكمكى، ايلروده چوققلىرىنك اثوابلرىنى كيمسه نك معاونه محتاج اولدن اعمال اتمكى، ييرتيقلىرى، سوكوكلىرى، هيچ بللى ايتمدن تعمير ايمه نك چاره لرىنى، اقتصادي يى، لذيذ وصحى يملكرك صورت طبخ واحضارنى. چوقوق بويوتمه سنى، اوتووقوله ييمسنى، والحاصل براو قادينك بيلمسنى وايجابى تقديرده يامسنى لازم كلن كافه تهرعاتى اوكرنيور .

تدريسات عمليه مياننده احتمال پك چوققلىرىنك نظر تعجبى جلب ايدن برشى دهاوار : قرائت ... اوت كتاب اوقوموق ... بزم مکتبلر مزده قرائت يالكنز ابتدائيه ورشديه مکتبلرى پروغراملرينه داخل اولدينى ايجون (دارالفنون) نامنى طاشيان بر مؤسسه ده بونك تعليمى براز غريب كورونور . حال بوكه براز دوشونيله جك اولورسه (قرائت) ك پك نه ظن ايدلديكى كې اهميتدن عارى اولمادىنى اكلاشيلير . بزده كتاب ويا غزته اوقومه نك اصولنى بيان خانملر پك آزدر . بوكا لايقيه واقف ارككلر مزكده پك چوق اولمديغنى ظن ايدييورم . صوك درجه كوزل يازلمش بر اثر ادبى، ابى اوقومهمق يوزندن بوتون تأثيرات فسونكاريسنى غائب ايدر . بز هانكى كتابى المزه السهق مکتبه اوكرنديكمز كې آهنگسز ويك ادا برطرزده ؛ توقف ايله جك ، سسه قوت وشدت ويريله جك يرله هيچ دقت ايتمدن ، تعمير مخصوصيله (صوكى) اوقورز . هله المزده كى اثر منظوم ايسه پك زواللى وشايان مرحمت بر حاله كليور . اك كوزل بر منظومه يى همان اكثريا ديكلينلره (نه بر بادشى !) ديديرته جك صورتده انشاد ايدرز . وبونده ده معذورز . چونكه مکتبه كى خواجه لرى (قرائت)

دینجه یا کلشنز او قومقدن باشقه برشی اکلامیورلر. حالبوکه اویله می؟..
(اونیورسیتهده زاننال)ك پروغرامنده شمیدیلک بزه قابل تطبیق اولمیان بردرس
دها وار. اشارات مخصوصه ایله نوط طوتمق وما کنه ایله یازی یازمق. بو صورتله
کنیج قیزلر اولا پدرلرینک صکره زوجلرینک کاتبلری اوله جققلر، یازیلرینی
یازه جققلر...

آننال دارالفنوننده ایستینلر و سسلری مساعدا اولانلر اصول تغنی ده اوکر نه جکلر.
بزه بونک یرینه اصول تکلم تعلیم ایدیلیرسه پک موافقدر صائیرم. چونکه پک
چوق ارککلرک سوزینه باقیلیرسه بز قونوشمه یی، لاقیردی سویلمه یی بیلمز
ایمشر. بو اداپک ده یا کلش دکلدر. اک کبار صاییلان خانم افندیلرک محاوره لری ده
اکثر ایدیدی قودیدن، شونی بونی چکیشدیرمکدن عبارت قالیور. بوندن صکره
اجتماعلر ممنوع دکل. هر زمان بر آرایه طوپلانوب مداوله افکار ایده جکزر.
بونک ایچون اصول محاوره و مکالمه یی، کوزل سوز سویلمه یی اوکر نمکه پک
محتاجز. بونک اخلاق اوزرینه اولان تأثیری ده پک چوقدر. دماغ کوزل
دوشونجه لر، اصیل فکرلرله مشغول اولور، آغزندن خوش کوروله میه جک
تعبیرات قاجیر مامغه دقت ایدیلیرسه قلب ده تدریجاً ایلاشیر.



بو پروغرام تدقیق ایدیله جک اولورسه فضله هیج برشی کورولمز.
بالعکس بعض نقصانلر نظره چارپار. ایشته لازمکلن یرلری تمید یاته
اوغرادقدن، پک زیاده محتاج اولدیغمز بعض درسلرده علاوه ایدلد کدنصکره
بو پروغرام موقع تطبیقه قونسه پک بویوک بر بوشلق املا ایدلمش اولور.
بو خصوصده معارف نظارتی طرفندن ایجاب ایدن معاونتک دریغ ایدلیه جکندن
امینم. نظارت بزم احتیاجاتمزی هر کسندن زیاده تقدیر اتمیلدر.
بزی بو عصر کزین ترقیده ینه اسکیمی کبی برایکی قیریق دوکوک رشديه
ومنبع فضایح حالی آلان بردار المعلومات ایله اکتفایه مجبور براقیه جققلرندن ده امینم.

معارف نظارتك بودجه‌سی بویله بر دارالفنونى تأسیسه مساعد اولماسه بيله بزینه مایوس اولمالی‌یزه. ذاتاً بونك ایچون پك بیوك فدا کارلرده لزوم قالماز ظن ایدرم. اقتدار و اهلیتلى مسلم اولان خانم افدیلمز بر آرایه طویلاوب بوخصوصده برقرار ویرسلر مصارف تأسیسه ایچون لازم اولان مبالغ پك قولایلقه تدارك ایدیله بیلیر. بری امور اداره دیگرى خصوصات تعلیمیه ایله اشتغال ایتك اوزره ایکی هیئت تشكیل ایدر. ارککلردن ده حسن اخلاقلى، ناموس و فضیلتلى، وقوف و اختصاصلى ایله اشتهاریدن ذوات محترمه‌نك مادی و معنوی معاونتلى استرحام ایدیلیرسه مانع‌لرك اكبویوکی اقتحام ایدلمش صاییلیر. ترقی پرور همشیره لر منصرف کندی استفاده معنویه من ایچون یا ییله جق بویله بر تشبیه هیچ بر زمان بیکانه قاله مازلر. انتخاب ایدیله جك معلم و معلمه لرك بلا اجرت تدریس‌آده بولنغی مع الامتجار قبول ایده جکلری شبهه سزدر. شورا جقده مملکتتمزده صنایع نفیسه‌نك اک بویوک حامیسی اولان موزة هایون مدیری حدی بك افندینك هر کسدن اول دست معاونتلى اوزانه جقلرنی امید ایدیورم. چونکه ده‌ا کئلرده صنایع نفیسه، مکتب‌نده قیزلر ایچونده بر قسم مخصوص آچیللمسنى آچیق بر مکتوبله استانبول غزته‌سنده کندیلرندن استرحام ایدن مادمازله یازدقلری جوابده شیمدیلک مکتب بناسنك فضله شاگردان آلمسینه مساعد اولمادیغندن بحث ایله بیان اعتذار ایتش و فنطارزو ایدیلیرسه کندی آنه‌لیرینك هوسکارانه دائماً کشاده بولندیغنی علاوه بویورمش ایدیلر.

بنا کرامی و سائره کبی مصارف ضرورییه قارشیلق اولق اوزره دوام ایده جك طلباتدن جزئی بر اجرت ده آنه بیلور. وبو صورتله وهله هر کسک استیعام ایده جکی، محال کوره جکی بر تشبیه ده بویله جه پك قولایلقه ساحه ظهوره چیقار.

سنیحه نراحت

